

Yksityisten tilit
milj. mk

	31. 12. 58	31. 12. 59	Muutos
Markkamääräiset vekselit	8 823	3 888	— 4 935
Shekkitilit	440	267	— 173
Ulkomaanrahan määräiset vekselit	12 644	11 535	— 1 109
Muita saatavia	1 212	998	— 214
<i>Vastaavat</i>	<i>23 119</i>	<i>16 688</i>	<i>— 6 431</i>
 Muut shekkitilit	 293	 233	 — 60
Muita lyhytaikaisia velkoja	232	159	— 73
<i>Vastattavat</i>	<i>525</i>	<i>392</i>	<i>— 133</i>
<i>Nettoluotonanto yrityksille</i>	<i>22 594</i>	<i>16 296</i>	<i>— 6 298</i>

Rahamarkkinain vuoden aikana olennaisesti keventyessä Suomen Pankki pyrki asteittain vapautumaan suoranaisesta luotonannostaan yksityisille asiakkaille. Kertomusvuonna siirrettiinkin useita asiakkaita kokonaan liikepankeille, jotka myös ottivat huolehtiakseen osasta jäljelle jääneiden asiakkaiden luontontarvetta. Kun toisaalta pankin myöntämästäkin luotosta oli asiakkaiden hyvän likvidiuden takia vain osa käytössä, diskonttatut markkamääräiset kotimaiset vekselit vähenivät vuoden aikana 4 935 milj. markkaa ja shekkitililuotto 173 milj. markkaa. Vuoden päättyessä markkamääräisten vekselien määrä oli vain 3 888 milj. markkaa ja shekkitililuoton 267 milj. markkaa.

Ulkomaanrahan määräiset vekselit, jotka ovat pankin suomalaisille yrityksille välittä-

mien ulkomaisten lainojen katevekselitä, vähenivät luottojen lyhennysten johdosta 1 109 milj. markkaa. Kun otetaan huomioon eräät muut luotot sekä toisaalta vastattavien puolella esiintyvät velat, voidaan todeta, että pankin koko nettoluotonanto yrityksille supistui vuoden aikana 6 298 milj. markkaa.

Suomen Pankin soveltamia korkoja ja niiden muutoksia on selostettu edellä s. 5.

Suhde rahalaitoksiin

Seuraava asetelma valaisee Suomen Pankin ja rahalaitosten välisten tilisuhteiden kehitystä.

Pankkien tilit
milj. mk

	31. 12. 58	31. 12. 59	Muutos
<i>Vastaavat:</i> Rediskonttatut vekselit	18 707	4 718	— 13 989
<i>Vastattavat:</i> Pankkien shekkitilit	1 474	3 856	+ 2 382
<i>Pankkien nettovelka</i>	<i>17 233</i>	<i>862</i>	<i>— 16 371</i>

Asetelman mukaan rediskonttaukset supistuivat vuoden aikana 13 989 milj. markkaa. Todettakoon, että rediskonttausten viikkokeskiarvo, joka vuonna 1958 oli 11.0 mrd markkaa, oli kertomusvuonna 1.8 mrd markkaa. Tosiasiallisesti pankeilla oli suurimman osan vuotta nettosaatavaa Suomen Pankilta, mutta vuoden viimeisinä viikkoina pankit jälleen velkaantuivat rediskonttausten kausiluonteisesti kasvaessa.

Edellä ei ole otettu lukuun Mortgage Bank of Finland Oy:n tiliä, joka taseessa sisältyy „muihin lyhytaikaisiin velkoihin”. Vuoden alussa tilillä oli 2 080 milj. markkaa, johon sisältyi Mortgage Bankin edellisenä vuonna Export-Import Bankilta saaman luoton nostamatta ollut osa. Tämä luotto käytettiin vuoden aikana loppuun ja tilillä oli kertomusvuoden päättyessä enää 252 milj. markkaa.

Setelistö

Liikkeessä oleva setelistö kasvoi taloudellisen aktiviteetin nousun aiheuttaman käteisrahan tarpeen lisääntymisen takia vuoden aikana 4 360 milj. markkaa ja oli vuoden lopussa 69 435 milj. markkaa. Setelistön viikkokeskimäärä oli 61 745 milj. markkaa

oltuaan edellisenä vuonna 57 437 milj. markkaa.

Setelinanto-oikeus ja sen käyttö

Setelinanto-oikeutta ja sen käyttöä sekä setelinantovaraa valaisee seuraava asetelma.

Setelinantotase

milj. mk

Setelinanto-oikeus

	31. 12. 58	31. 12. 59	Muutos
Ensisijainen kate	60 642	76 694	+ 16 052
Toissijainen kate	47 049	27 016	— 20 033
Yhteensä	107 691	103 710	— 3 981

Setelinanto-oikeuden käyttö

Liikkeessä olevat setelit	65 075	69 435	+ 4 360
Lyhytaikaiset velat	18 046	17 814	— 232
Shekkiluotoista nostamatta	814	929	+ 115
Setelinantovara	23 756	15 532	— 8 224
Yhteensä	107 691	103 710	— 3 981

Ensisijainen setelinkate lisääntyi valuuttavarannon kasvun vuoksi vuoden aikana 16 052 milj. markkaa, kun taas toissijaiseksi katteeksi hyväksyttävä luotonanto supistui 20 033 milj. markkaa. Koko setelinanto-oikeus väheni siten 3 981 milj. markkaa.

Pankin setelinanto, johon ohjesäännön mukaan luetaan liikkeessä olevien setelien lisäksi myös vaadittaessa maksettavat sitoumukset sekä myönnettyjen shekkiluottojen nostamaton määrä, kasvoi vuoden aikana 4 243 milj. markkaa. Setelinantovara supistui siten 8 224 milj. markkaa ja oli vuoden lopussa 15 532 milj. markkaa.

Se enimmäismäärä, jolla setelinanto saa ylittää ensisijaisen katteen, edellyttäen että pankilla on ylitystä vastaava määrä toisijaista katetta, oli marraskuun 16 päivänä

1956 annetulla asetuksella korotettu 58 000 milj. markaksi vuosien 1957—1959 ajaksi. Todettakoon tässä yhteydessä, että vuoden 1960 alusta lukien mainittu enimmäismäärä on jälleen 50 000 milj. markkaa.

Marraskuun 8 päivänä 1957 annetulla asetuksella pankki oli oikeutettu vuosien 1958—1960 aikana poikkeamaan velvollisuudestaan lunastaa setelinsä kullalla.

Tilinpäätös

Edellä esitetyn tiliaseman tarkastelun täydennykseksi esitetään seuraavassa pankin omaisuustase kokonaisuudessaan.

V a s t a a v a	31. 12. 58 milj. mk	31. 12. 59	V a s t a t t a v a	31. 12. 58 milj. mk	31. 12. 59
Kulta	7 850	8 454	<i>Liikkeessä olevat setelit</i> ..	65 075	69 435
Ulkomaiset valuutat	49 708	64 611	Ulkomaiset valuuttatilit ..	2 178	2 116
Ulkomaiset vekselit	871	366	Ulkomaiset markkatilit ...	4 643	4 780
Ulkomaiset obligaatiot	2 213	3 263	Valtion shekkitili	7 146	6 418
<i>Ensisijainen setelinkate</i> ..	60 642	76 694	Pankkien shekkitilit	1 474	3 856
Diskonttatut kotim. vekselit			Muut shekkitilit	293	233
Ulk. rahan määräiset ...	12 644	11 535	Muut lyhytaikaiset velat ..	2 312	411
Markkamääräiset	8 823	3 888	<i>Lyhytaikaiset velat</i>	18 046	17 814
Rediskonttatut vekselit	18 707	4 718	Ulkom. pitkäaikaiset velat .	11 370	11 060
Valtion vakauttamislaina .	6 875	6 875	Kotim. pitkäaikaiset velat .	9 502	3 029
<i>Toissijainen setelinkate</i> ...	47 049	27 016	<i>Pitkäaikaiset velat</i>	20 872	14 089
Kotimaiset obligaatiot	909	2 620	<i>Arvonjärjestelytilit</i>	8 170	5 482
Shekkitilit	440	267	Kantarahasto	10 000	10 000
Vaihtoraha	438	654	Vararahasto	2 924	3 739
Muut saatavat	17 240	14 555	Tulostili	1 631	1 247
<i>Muut varat</i>	19 027	18 096	<i>Oma pääoma</i>	14 555	14 986
Yhteensä	126 718	121 806	Yhteensä	126 718	121 806

Pankin näkyvien omien varojen määrä ilman tilivuoden voittoa oli täten tilinpäätöksen mukaan 13 739 milj. markkaa. Varat olivat edellisestä vuodesta kasvaneet 815 milj. markkaa eli sen määrän, mikä vuoden 1958 voitosta siirrettiin vararahastoon. Näiden varojen lisäksi pankilla on melkoisia omaisuuseriä, jotka eivät näy pankin omaisuus-

taseesta. Niihin kuuluvat pääkonttorin vanha toimitalo sekä jo osittain valmistunut uudisrakennus, haarakonttorien toimitalot ja eräät muutkin pankin tarvitsemat kiinteistöt samoin kuin osakkeet, lähinnä Tervakoski Oy:n osake-enemmistö.

Suomen Pankin tulostase ja sen kehitys on esitetty seuraavassa asetelmassa.

T u o t o t	1958 mk	1959 mk
Korot kotimaisesta lainausliikkeestä	1 150 854 114	564 061 800
Korot ulkomaisilta kirjeenvaihtajilta	484 366 397	1 038 809 072
Korot obligaatioista	316 764 914	334 445 304
Provisiot	162 914 952	148 963 311
Agiot	284 971 077	254 968 108
Muut tuotot	85 470 226	111 648 780
Yhteensä	2 485 341 680	2 452 896 375
K u l u t		
Palkat ja palkkiot	402 080 644	411 826 251
Eläkkeet ja avustukset	35 696 100	36 503 650
Perhe-eläkkeet	10 868 235	11 483 505
Pankkivaltuusmiesten palkkiot ja kulut	1 648 039	1 470 775
Haarakonttorien valvojain palkkiot	805 000	869 100
Lapsilisä- ja kansaneläkemaksuosuudet	18 857 777	19 402 031
Setelien valmistus	165 244 800	197 172 700
Poistot	122 323 514	426 037 527
Muut kulut	97 006 569	100 981 120
Tilivuoden voitto	1 630 811 002	1 247 149 716
Yhteensä	2 485 341 680	2 452 896 375

Pankin kokonaistulot olivat kertomusvuonna miltei samansuuruiset kuin vuonna 1958. Korot kotimaisesta lainausliikkeestä tosin vähenivät olennaisesti, 587 milj. markkaa, edellisestä vuodesta, mikä johtui toisaalta korkokannan alenemisesta, toisaalta pankin luotonannon supistumisesta, mutta tulot ulkomaisilta kirjeenvaihtajilta lisääntyivät lähes saman verran valuuttavarannon kasvun ja ulkomailla tapahtuneen korkokannan nousun ansiosta. Pankin kokonaiskulut olivat kertomusvuonna 1 206 milj. markkaa eli 352 milj. markkaa suuremmat kuin edellisenä vuonna. Nousu johtui suurimmalta

osalta pankin pääkonttorin uudisrakennuksen sekä haarakonttorien rakennustöiden aiheuttamasta poistojen kasvusta.

Pankin voitto oli 1 247 149 716 markkaa. Vararahastoon on nettovoitosta pankin ohjesäännön mukaisesti siirretty puolet eli 623 574 858 markkaa. Voiton toinen puoli on siirretty käyttämättömien voittovarojen tilille ja sen käytöstä päättää eduskunta.

Pankkivaltuusmiehet ehdottavat, että

mainittu määrä, 623 574 858 markkaa, luovutettaisiin valtiolle.

Pankkivaltuusmiesten käsittelemiä asioita

Tilintarkastus

Vuoden 1958 valtiopäivillä valitut varsinaiset tilintarkastajat, päätoimittaja Matti Janhunen, kaupunginkamreeri Veikko Kokkola, taloudenhoitaja Erkki Kivimäki, maatalousteknikko Lauri Laine ja kaupunginjohdaja Arno Tuurna toimittivat viime vuoden helmikuun 16—20 päivinä pankin vuoden 1958 tilintarkastuksen. Tilintarkastajain lausunnon mukaisesti pankkivaltuusmiehet myönsivät johtokunnalle vastuuvapauden pankin hallinnosta vuodelta 1958.

Lainausliikkeen ja valuuttakaupan tarkastus

Pankkivaltuusmiehet ovat vuoden aikana toimittaneet johtosääntönsä määräämän pankin lainausliikkeen ja muiden sijoitusten sekä valuuttakaupan tarkastuksen seuraavina aikoina: tammikuun 14, maaliskuun 24, toukokuun 20, kesäkuun 24, elokuun 26, lokakuun 6, marraskuun 18 ja joulukuun 16 päivänä.

Inventtaukset ja haarakonttorien tarkastukset

a) Pääkonttorissa

Johtosääntönsä 6 §:n mukaisesti pankkivaltuusmiehet ovat toimittaneet pääkonttorin kassojen ja kassaholvien sekä laina- ja valuuskirjojen ynnä panttien ja talletusten inventtauksen. Inventtauksessa ei havaittu aihetta muistutuksiin.

b) Haarakonttoreissa

Pankkivaltuusmiehet ovat valvoneet, että konttorien valvojat ovat inventoineet haarakonttorien käsikassat ja holvit kerran kuukaudessa sekä vekselit, velkakirjat ja pantit vähintään kolmasti vuodessa.

Kaikissa haarakonttoreissa on toimitettu pankin johtosäännön 2 §:ssä säädetty tarkastus.

Pankkivaltuusmiesten valvonnan alaiset rahastot

Pankkivaltuusmiehet ovat hyväksyneet Längmanin ja Rosenbergin rahastojen tilit vuodelta 1958 ja lähettäneet jäljennökset tileistä pankkivaliokunnalle.

Eduskunnan kirjelmässään toukokuun 25 päivästä 1956 antaman määräyksen mukaisesti tuli pankkivaltuusmiesten vuonna 1959 kokoontuvalle eduskunnalle valmistaa ehdotus niiden korkovarojen jakamisesta, jotka silloin ovat käytettävissä Längmanin testamenttirahastossa Litt. B. Apurahojen oltua haettavina saapui pankkivaltuusmiehille 28 anomusta, minkä jälkeen pankkivaltuusmiehet pankkivaliokunnalle lähettämässään ehdotuksessa esittivät, että jakoa varten käytettävissä olleista 1 525 306 markasta jaettaisiin 1 525 000 markkaa lähemmin luetelluille yhdistyksille, laitoksille ja seuroille. Sen jälkeen kun eduskunta, pankkivaliokunnan ehdotuksesta, oli tehnyt sanottujen korkovarojen jakamisesta päätöksensä sekä ilmoittanut siitä pankkivaltuusmiehille, suoritettiin apurahojen jako.

Suomen Pankin soveltamien korkojen alentaminen

Helmikuun 23 päivänä pankkivaltuusmiehille lähettämässään kirjelmässä johtokunta totesi, että sen jälkeen kun yleistä korkokantaa vuoden 1958 lokakuun alusta lukien alennettiin, taloudellinen aktiviteetti maassamme oli edelleenkin pysynyt suhteellisen alhaisena ja työttömyys paisunut entistä suu-

remmaksi. Toisaalta kotimainen hintataso oli vakaantunut ja rahataloudellinen kehitys jatkunut suotuisasti, eikä suoritettu ottolainauskorkojen alentaminen näyttänyt heikentäneen talletustoimintaa. Rahalaitosten luotonantomahdollisuudet olivat jatkuvasti parantuneet, ja tältä osin olivat edellytykset taloudelliselle elpymiselle voimistuneet. Johtokunnan mielestä vallitseva tilanne antoi mahdollisuuden alentaa yleistä korkokantaa. Korkokantamme oli kansainvälisesti katsoen yhä verraten korkea, ja epäilemättä sopivin tilaisuus sen alentamiseen olisi juuri kerrotunlaisessa suhdannevaiheessa. Vastaisen rahapolitiikan kannalta tämä merkitsisi myös varautumista siihen, että korkoa setta voitaisiin käyttää päinvastaisissa tilanteissa tuonnempaan. Korkoa alennettaessa olisi kuitenkin tarpeen noudattaa varovaisuutta, koska maamme pääomaniukuus ja rahan arvon turvaaminen rajoittivat toistaiseksi koron alentamismahdollisuuksia. Sikäli kuin tuotantotoiminnassa tulee tapahtumaan toivottua elpymistä, mitä koron alennuksen voidaan odottaa jouduttavan, ei johtokunnan käsityksen mukaan ollut aihetta pelätä, että pankin rahapoliittiset tavoitteet vaarantuisivat. Tämän edellytyksenä olisi kuitenkin, ettei valtion taloudella ole inflatorisia vaikutuksia ja ettei bilateraalistien saatavien kasvu muodosta keskuspankkirahan määrää olennaisesti lisäävää tekijää. Johtokunta otaksui, että korkokannan alentaminen ei aiheuttaisi vaaraa valuuttavarannon kannalta.

Johtokunnan tarkoituksena oli saada antolainauskorkojen yleinen taso alenemaan niin, että ylin sovellettava korko, joka oli 7 1/2 %, alenisi 7 %:iin. Tämän vuoksi Suomen Pankin olisi alennettava rahalaitosten vekseleihin soveltamansa rediskonttokorko voimassa olevasta 7 1/4 %:sta 6 3/4 %:iin. Alennusta olisi kuitenkin sovellettava vasta silloin, kun rahalaitokset alentavat antolainauskorkojaan. Sen takia rediskonttokoron tulisi olla johtokunnan harkinnasta riippuen 6 3/4—7 1/4 %, minkä lisäksi johtokunnalla olisi, riippuen rahalaitosten Suomen Pankille olevan kokonaisvelan kuukausikeskimäärästä, oikeus harkintansa mukaan periä rahalaitoksilta lisäkorkoa enintään 3 %; koron alennuksen toimeenpano näissä rajoissa jäisi johtokunnan tehtäväksi.

Suomen Pankin diskonttokoron ylä- ja alarajaa oli johtokunnan mielestä alennettava siten, että rahalaitosten alentaessa antolainauskorkojaan johtokunta voisi suorittaa

pankin omilta luottoasiakkailta veloitettavien korkojen vastaavan alentamisen. Liikepankkien lakattua kertomusvuoden alusta lukien perimästä lainansaaajiltaan indeksilisää johtokunta oli jo tammikuun 7 päivästä alentanut Suomen Pankin omilta asiakkailta veloitettuja korkoja 1/2 %, joten siitä lukien pankin soveltama ylin korko oli käytännössä ollut 7 1/2 %. Näin ollen johtokunta ehdotti, että diskonttokoron yläraja alennettaisiin 8 %:sta 7 1/2 %:iin ja alaraja 6 1/2 %:sta 6 %:iin.

Pankkivaltuusmiehet käsitelivät esityksen helmikuun 27 päivänä ja hyväksyivät sen määräten uudet korkorajat tulemaan voimaan maaliskuun 1 päivänä 1959.

Osamaksukauppaa koskeva esitys valtioneuvostolle

Johtokunnan joulukuun 15 päivänä päivätyn kirjelmän johdosta pankkivaltuusmiehet saman kuun 16 päivänä pitämässään kokouksessa päättivät esittää valtioneuvostolle, että se ryhtyisi kiireellisesti toimenpiteisiin sellaisen lainsäädännön aikaansaamiseksi, jolla valtio voisi valvoa ja säädellä osamaksukaupan rahoituksen ehtoja.

Vanhan pääkonttorirakennuksen korjaus- ja muutostyöt

Pääkonttorin uudisrakennuksen I rakennusosa, jonka lopullinen sisämaalaus ja muu sisäpuolinen viimeistely suoritetaan vasta II rakennusosan valmistuttua, saatiin käyttökuntoon lokakuun lopussa, ja muutto purettavasta Kirkkokadun puoleisesta siipirakennuksesta valmiisiin tiloihin suoritettiin lokakuun 31 ja marraskuun 1 päiväksi sattuneina pyhinä. Samassa yhteydessä tyhjennettiin vanha pääkonttorirakennus korjaus- ja muutostöitä varten; näiden töiden tarpeellisuutta oli selostettu pankkivaltuusmiehille jo vuonna 1954 esitetyn uudisrakennussuunnitelman yhteydessä. Pääkonttorin toimisto ja kassat on korjaustöiden ajaksi sijoitettu valmistuneeseen uudisrakennuksen osaan järjestettyihin tiloihin. Rahat säilytetään setelipainon holveissa, joihin vie eristetty käytävä.

Syyskuun 28 päivänä lähettämässään kirjelmässä johtokunta esitti pankkivaltuusmiehille vanhan pääkonttorirakennuksen korjaus-

ja muutostyösuunnitelman. Sen mukaan rakennuksessa uusittaisiin lämpö-, vesi- ja viemärijohdot, ilmanvaihto ja sähköistys. Pohjakerroksessa otettaisiin käyttöön kaikki rakennuksen peittämät tilat ja lisäksi kerrosta laajennettaisiin eteläpuoleiseen sisäpihaan. Muissa kerroksissa suoritettaisiin huonetilojen samoin kuin kiinteiden kalusteiden uudelleenjärjestelyjä. Työt aloitettaisiin marraskuussa ja saatettaisiin loppuun kesään 1961 mennessä.

Pankkivaltuusmiehet käsitelivät asian lokakuun 6 päivänä pitämässään kokouksessa, jossa he tutustuttuaan arkkitehti Harry W. Schreckin syyskuun 8 päivänä 1959 päivättyihin korjaus- ja muutostyöpiirustuksiin hyväksyivät suunnitelman. Samalla pankkivaltuusmiehet oikeuttivat johtokunnan ryhtymään korjaus- ja muutostöiden aiheuttamiin toimenpiteisiin.

Rovaniemen haarakonttorin kiinteistön rakentaminen ja toimien perustaminen

Pankkivaltuusmiehet olivat jo toukokuun 4 päivänä 1949 päättäneet Suomen Pankin haarakonttorin perustamisesta Rovaniemelle ja samalla antaneet johtokunnalle hankittavan kiinteistön rakennussuunnittelua ja rakentamista koskevat valtuudet. Vuoden 1958 kesällä johtokunta oli järjestänyt maan arkkitehteille suunnittelukilpailun saman vuoden helmikuussa ostettujen tonttien rakentamisesta. Uudisrakennuksen tuli sisältää Suomen Pankin, Postisäästöpankin ja postin konttorihuoneistot, asunnot osalle Suomen Pankin henkilökuntaa, 36 matkustajahuonetta käsittävä hotelli ja noin 250-asiakaspäikkäinen ravintola sekä tarpeelliset varasto- ja aputilat yms. Ennen kilpailukutsun julkaisemista pankki oli sopinut Postisäästöpankin ja postin kanssa tilojen varaamisesta näille uudisrakennuksesta sekä tehnyt Yhtyneet Ravintolat Oy:n kanssa esisopimuksen, jossa ravintolayhtiö sitoutui ottamaan sovittua vuokraa vastaan hotelli- ja ravintolatilat aputiloi-neen vuokralle 10 vuodeksi talon valmistumisesta ja lisäksi omalla kustannuksellaan huolehtimaan normaalista rakennustavasta poikkeavista sisustus- ja pintakäsittely- tms. töistä sekä koneistuksesta, kalustuksesta ja muusta sisustuksesta. Suunnittelukilpailussa

sai I palkinnon arkkitehti Aarne Ehojoki, jonka kanssa johtokunta teki arkkitehtisopimuksen suunnittelutyön jatkamisesta hänen kilpailuehdotuksensa pohjalta.

Arkkitehdin suunnitelman mukaan Suomen Pankin, Postisäästöpankin ja postin konttorit sijoitetaan Valtakadun varrelle tulevaan 1-kerroksiseen rakennukseen ja pankin henkilökunnan asunnot 3-kerroksiseen rakennukseen Korkalonkadun varrelle. Tonttien keskelle tulee korkein rakennusjärjestyksen sallima osa eli 4-kerroksinen hotelli- ja ravintolarakennus, jonka I kerrokseen sijoitetaan hotellin aula ja konttorit sekä baari-ravintolat, II ja III kerrokseen hotellihuoneet ja IV kerrokseen ravintola keittiötiloi-neen. Tonttien koko alan käsittävään kellari-kerrokseen on suunniteltu Suomen Pankin ruokailutilat, autotallit, ravintolan kellarit, lämpökeskus sekä varasto- ja aputilat. Tämän yleissuunnitelman puitteissa arkkitehti laati pääpiirustukset, jotka on päivätty helmikuun 13 päivänä 1959. Rakennusten tilavuudeksi tulee noin 24 000 m³.

Suomen Pankin ja Oy Pohjoismaiden Yhdyspankin välisten naapuruussuhteiden järjestämiseksi pankit allekirjoittivat tammi-kuun 31 päivänä 1959 vaihtokirjan, jolla ne ilman kummankaanpuolista rahallista korvausta vaihtoivat keskenään suunnilleen saman suuruiset kolmiomaiset alueet, niin että pankkien välinen tonttiraja saatiin leikkaamaan Valtakatu suorassa kulmassa.

Helmikuun 21 päivänä lähettämässään kirjelmässä johtokunta esitti pankkivaltuusmiesten päätettäväksi, että Rovaniemen haarakonttorin toimitalon rakentaminen suoritetaan edellä esitetyn yleissuunnitelman mukaisesti arkkitehti Aarne Ehojoen pääpiirustusten pohjalla sekä että Suomen Pankin ja Oy Pohjoismaiden Yhdyspankin välinen maa-alueiden vaihto hyväksytään. Pankkivaltuusmiehet käsitelivät asian helmikuun 27 päivänä pitämässään kokouksessa ja antoivat johtokunnan ehdotuksille hyväksymisensä.

Marraskuun 13 päivänä pankkivaltuusmiehille lähettämässään kirjelmässä johtokunta ehdotti, että Rovaniemen haarakonttoriin perustettaisiin toimet ja että ne olisivat samat ja samoihin peruspalkkaryhmiin kuuluvat kuin pankin muissa keskkokoisissa kontto-reissa. Uudisrakennus valmistuu kesään 1960 mennessä, ja toimet täytettäisiin konttorin

toiminnan aloittamisen edellyttämästä ajan-kohdasta lukien. Marraskuun 18 päivänä pitämässään kokouksessa pankkivaltuusmiehet päättivät perustaa Rovaniemen haarakonttoriin tammikuun 1 päivästä 1960 konttorinjohtajan, kirjanpitäjän, kassanhoitajattaren ja konttoriapulaisen toimet, kaksi kassa-apu-laisen tointa sekä vahtimestarin toimen.

Mortgage Bank of Finland Oy:n uusien osakkeiden merkitseminen

Vuoden alussa Mortgage Bank of Finland Oy:n hallitus päätti ehdottaa yhtiökokoukselle, että pankin osakepääoma korotettaisiin 200 milj. markasta 300 milj. markkaan, jotta omat varat riittäisivät vuoden loppuun saakka kattamaan ulkomaisista lainoista nostettujen ja vielä nostettavien erien yhteisen määrän.

Koska kaikki uudet osakkeet myytäisiin Suomen Pankille ja pankkivaltuusmiesten asiana on päättää Suomen Pankin varojen sijoittamisesta osakkeisiin, johtokunta pyysi helmikuun 27:ntenä päivätyssä kirjelmäs-sään, että pankkivaltuusmiehet oikeuttaisivat johtokunnan merkitsemään Suomen Pankille kaikki Mortgage Bankin uudet osakkeet 100 milj. markan nimellismäärästä. Pankkivaltuusmiehet antoivat suostumuksensa samana helmikuun 27 päivänä.

Mortgage Bankin yhtiökokous teki maaliskuun 5 päivänä päätöksen osakepääoman koro-ttamisesta.

Suostumus Mortgage Bank of Finland Oy:n lainojen ottoon

Nojautuen pankkivaltuusmiesten marras-kuun 23 päivänä 1955 tekemään päätökseen, jonka mukaan Mortgage Bank of Finland Oy:n obligatio- ja muiden lainojen otolle on hankittava pankkivaltuusmiesten suostumus, Suomen Pankin johtokunta pyysi helmi-kuun 27 päivänä lähettämässään kirjelmässä, että Mortgage Bank saisi ottaa Suomen val-tion takuulla Kansainväliseltä Jälleenraken-nuspankilta puunjalostusteollisuuden uudis-hankintojen rahoittamiseen käytettäväksi 37 milj. USA:n dollarin suuruisen lainan; lai-nan korko olisi enintään 6 % ja laina-aika

vähintään 15 vuotta, joista kolmen ensim-mäisen vuoden aikana ei tarvitsisi maksaa lyhennystä. Pankkivaltuusmiehet antoivat suostumuksensa samana helmikuun 27 päi-vänä.

Toukokuun 15 päivänä lähettämässään kirjelmässä Suomen Pankin johtokunta ilmoitti, että Mortgage Bank oli ottanut kolme ulko-maista lainaa, yhteiseltä määrältään noin 66 milj. USA:n dollaria, mikä vastasi noin 21 130 milj. markkaa. Kun Mortgage Bankin sitoumusten yhteinen määrä ei yhtiöjärjes-tyksen mukaan saa nousta pankin omien varojen 20-kertaista määrää suuremmaksi ja pankin omat varat olivat yhteensä 613 milj. markkaa (osakepääoma ja vararahasto yh-teensä 313 milj. markkaa ja debentuurit 300 milj. markkaa), omien varojen määrä olisi ulkomaisten lainojen tultua täyteen määrään nostetuiksi jäänyt liian pieneksi. Tämän joh-dosta ja koska sekä ulkomaisen luotonantajan että pankkitarkastusviraston taholta on tul-kittu lain ja yhtiöjärjestyksen lainojen ka-tetta koskevat säännökset siten, että pankin on hankittava asianomaisten elinten suostu-mus omien varojen lisäämiseen ulkomaisten lainojen yhteistä määrää vastaaviksi heti lainasopimusten tultua voimaan, joskin omien varojen tosiasiallinen lisääminen voi tapah-tua sitä mukaa kuin lainoja nostetaan, johto-kunta pyysi, että Mortgage Bank saisi antaa kiinnitysluottopankkeja koskevan lain 14 §:n mukaisia debentuurivelkakirjoja lisää yh-teensä 600 milj. markan määrästä. Tämän jälkeen pankin saamat valtuudet riittäisivät omien varojen lisäämiseen siihen saakka myönnettyjä ulkomaisia lainoja vastaaviksi, minkä lisäksi katteessa olisi varaa vielä jon-kin uuden enintään noin 3 130 milj. markkaa vastaavan lainan ottamiseen. Pankkivaltuus-miehet antoivat toukokuun 20 päivänä suos-tumuksensa debentuurilainan ottamiseen.

Elokuun 24:ntenä päivätyssä kirjelmässään Suomen Pankin johtokunta pyysi pankkivaltuusmiesten suostumusta siihen, että Mort-gage Bank of Finland Oy saisi ottaa Kredit-anstalt für Wiederaufbau-nimiseltä pankki-laitokselta Frankfurt am Mainista 50 milj. saksanmarkan suuruisen lainan, jonka Mort-gage Bank lainaisi kokonaan edelleen Outo-kumpu Oy:lle Pyhäjärven O.L. pitäjältä löy-detyn rikkikiisu- ym. malmiesiintymän käyt-töön ottoa ja siihen liittyvien laitteiden ra-kentamista varten. Tämän lainan korko olisi

6 1/4 % ja laina-aika 15 vuotta; lainan takaisinmaksu tapahtuisi yhtä suurin kuoletuksin vuosina 1965—1975. Pankkivaltuusmiehet antoivat suostumuksensa elokuun 26 päivänä.

Kirjeenvaihtajapankit

Johtokunnan esityksestä pankkivaltuusmiehet päättivät helmikuun 27 päivänä pitämässään kokouksessa, että seuraavat ulkomaiset pankkilaitokset otetaan Suomen Pankin kirjeenvaihtajapankeiksi: J. Henry Schroder Banking Corporation, New York, Brinckmann, Wirtz & Co, Hampuri, The Royal Bank of Canada, Montreal, Banque Belge et Internationale en Egypte S.A.E., Aleksandria, Banco de Bilbao, Madrid, ja Bank dlia Vneshnei Torgovli SSSR, Moskova.

Samalla pankkivaltuusmiehet johtokunnan esityksestä päättivät, että seuraavat ulkomaiset pankkilaitokset, joiden kanssa Suomen Pankilla on viime aikoina ollut vain vähän tai ei ollenkaan pankkiyhteyksiä, poistetaan pankin kirjeenvaihtajapankkien luettelosta: The Hanover Bank, New York, N. M. Rothschild & Sons ja The First National City Bank of New York, Lontoo, Andresens Bank A/S, Oslo, Privatbanken i Kjøbenhavn, Kööpenhamina, Rotterdamsche Bank N.V., Amsterdam, Rotterdamsche Bank N.V., Rotterdam, sekä Banque de l'Union Parisienne ja Banque Française du Commerce Extérieur, Pariisi.

Toimenhaltijain palkkausten ja eläkkeiden indeksikorotus

Yhdenmukaisesti eduskunnan toukokuun 12 päivänä eräiden suoritusten maksamisesta vuodelta 1959 hyväksymän lain kanssa pankkivaltuusmiehet, johtokunnan tehtyä asiasta esityksen, toukokuun 20 päivänä päättivät, että Suomen Pankin toimenhaltijain peruspalkat ja -palkkiot, ikä- ja kalliinpaikanlisät sekä pankin ja sen setelipainon palveluksessa olleille maksettavat eläkkeet ja avustukset suoritetaan vuonna 1959 huhtikuun 1 päivästä lukien 7 %:lla korotettuina, kuitenkin siten että markkamääräinen korotus varsinaiseen palkkaukseen on vähintään 1500 markkaa kuukaudelta. Sanottuun korotukseen si-

sältyy huhtikuun 1 päivästä 1958 palkkauksiin ja eläkkeisiin maksettu 4 %:n indeksikorotus. Lisäksi pankkivaltuusmiehet oikeuttivat johtokunnan siinä tapauksessa, että valtioneuvosto tekee vastaavanlaisen päätöksen, päättämään että Suomen Pankin palkkaukset, eläkkeet ja avustukset maksetaan vuoden 1959 jälkeen samalla tavalla tarkistettuina kuin valtioneuvoston vastaavassa tarkistuspäätöksessä määrätään.

Myönnetty eläkkeet, perhe-eläkkeet, avustukset ja hautausavut

Pankkivaltuusmiehet ovat kuluneen vuoden aikana myöntäneet viisi eläkesäännön mukaista eläkettä, kolme perhe-eläkesäännön mukaista perhe-eläkettä, seitsemän avustusta ja yhden hautausavun. Eläkkeiden yhteinen määrä oli 1 252 800 markkaa, perhe-eläkkeiden 786 300 markkaa ja avustusten 983 700 markkaa vuodessa sekä hautausavun määrä 549 000 markkaa.

Johtokunta

Tammikuun 13 päivänä tasavallan presidentti nimitti ja määräsi johtokunnan jäsenen valtiotieteen lisensiaatti Ahti Karjalaisen kauppa- ja teollisuusministeriksi sekä ministeriksi käsittelemään ulkoasiainministeriön toimialaan kuuluvia asioita. Tämän johdosta pankkivaltuusmiehet myönsivät pankinjohtaja Karjalaiselle virkavapautta hänen ministerikautensa ajaksi sekä määräisivät, että johtokunnan tehtävänjaon mukaan pankinjohtaja Karjalaiselle kuuluvat tehtävät jaetaan virkavapauden ajaksi johtokunnan puheenjohtajan ja toisten jäsenten kesken pankkivaltuusmiesten päättämällä tavalla.

Haarakonttorien valvojat

Pankin haarakonttorien valvojina ja heidän varamiehinään ovat vuonna 1960 pankkivaltuusmiesten päätöksen nojalla seuraavat henkilöt:

Hämeenlinnan konttori: valvojat toimitusjohtaja Kaarlo August Noro ja varatuomari

Yrjö Jokiranta sekä varamiehet toimitusjohtaja, talousneuvos Aleks Tanderfelt ja johtaja, ekonomi Anders Gustaf Kuusterä;

Joensuun konttori: valvojat toimitusjohtaja Aleksanteri Vornanen ja henkikirjoittaja, varatuomari Mauno Moilanen sekä varamiehet kauppias Aulis Erkki Tahvo Aho ja rehtori, filosofian maisteri Aulis Olavi Waldemar Koivusalo;

Jyväskylän konttori: valvojat poliisimestari, varatuomari Eino Ilmari Karpio ja apulaiskaupunginjohtaja, diplomi-insinööri Veikko Johannes Tolamo sekä varamiehet oikeusneuvosmies Aaro Tapio Häkkinen ja johtaja, maatalous- ja metsätieteiden kandidaatti Veikko Verner Varesmaa;

Kotkan konttori: valvojat kunnallisneuvos Veikko Aleksander Cajander ja kaupunginsihteeri, varatuomari Kustaa Ilmari Laaksonen sekä varamiehet tehtaanjohtaja, diplomi-insinööri Mauno Sopanen ja oikeusneuvosmies Heikki Pajari;

Kuopion konttori: valvojat pormestari Alvar Hjalmar Mikael Hurta ja toimistonjohtaja Vilho Ruotsalainen sekä varamiehet hovioikeudenneuvos Toimi Tulikoura ja agronomi Lauri Arvid Pekkarinen;

Lahden konttori: valvojat johtaja Väinö Leonard Tuompo ja pormestari Aulis Evald Arjama sekä varamiehet johtaja Esko Bruno Kunnas ja oikeusneuvosmies Timo Johannes Tuori;

Mikkelin konttori: valvojat kunnallisneuvosmies Otto Kinnunen ja toimitusjohtaja Lauri Ensio Auvinen sekä varamiehet hovioikeuden asessori Jaakko Armas Kinnunen ja lääninkamreeri, varatuomari Veikko Armas Jäntti;

Oulun konttori: valvojat oikeuspormestari Jyrki Jalo Unto Tuominen ja tullinhoitaja, lainopin kandidaatti Torsten Wilhelm Öberg sekä varamiehet konttorinjohtaja Mauno Ensio Niemistö ja rehtori, kauppatieteiden maisteri Simo Jaakko Peltonen;

Porin konttori: valvojat filosofian tohtori Frans Vihtori Härmä ja johtaja Yrjö Edvard Nurmi sekä varamiehet pormestari Väinö Wilhelm Hahta ja kaupunginsihteeri, varatuomari Olavi Einar Koivisto;

Tampereen konttori: valvojat kauppaneuvos Alpo Pesonen ja oikeuspormestari Aarne Erkki Palomäki sekä varamiehet konsuli, toimitusjohtaja, insinööri Lauri Veikko Virkkunen ja kaupunginsihteeri, varatuomari Reino Markus Lindroos;

Turun konttori: valvojat johtaja Henrik Aarne Laaksonen ja toimitusjohtaja Väinö Johannes Jylhä sekä varamiehet toimitusjohtaja, maanviljelysneuvos Frans Einari Karvetti ja lääninneuvos Yrjö Hemminki Aliharmi; sekä

Vaasan konttori: valvojat pormestari Axel Elias Laxén ja lääninneuvos Alfred Leskinen sekä varamiehet liikevaihtoverotoimiston johtaja, lainopin kandidaatti Åke Johannes Helanko ja tehtaanjohtaja Ralf-Erik Klockars.

Pankkivaltuusmiehet

Pankkivaltuusmiehinä toimivat vuonna 1959 eduskunnan valitsijamiesten sanottuun tehtävään valitsemat seuraavat henkilöt:

Eskola, Kustaa Oskari, maanviljelijä,
Tanner, Väinö Alfred, lakitieteen kunniatohtori,
Aaltonen, Aimo Anselm, kirvesmies,
Wiherheimo, Toivo Antero, filosofian maisteri,
Peltonen, Onni Evert, veturinkuljettaja,
Korsimo, Arvo Ilmari, kanslianeuvos, kululaitosministeri,
Murto, Yrjö Aleksanteri, toimitsija,
Söderhjelm, Johan Otto, molempien oikeuksien tohtori,
Uoti, Olli Johannes, valtiotieteen kandidaatti.

Suppeamman valtuuston muodostivat kolme ensinmainittua.

Puheenjohtajana toimi koko vuoden pankkivaltuusmies Eskola ja varapuheenjohtajana pankkivaltuusmies Tanner.

Tilintarkastajat

Pankin tilintarkastajiksi vuoden 1959 tilejä tarkastamaan valitsijamiehet valitsivat seuraavat henkilöt:

Laine, Lauri, maatalousteknikko, hänen varamiehensä *Wainio, Weijo Werner*, valtiotieteen tohtori;

Tuurna, Otto Arno, kaupunginjohtaja, hänen varamiehensä *Kivimäki, Erkki Antero*, taloudenhoitaja;

Janhunen, Matti, päätoimittaja, hänen varamiehensä *Siltanen, Sylvi Cecilia*, kirjanpitäjä;

Kokkola, Veikko Johan, kaupunginkamreeri, hänen varamiehensä *Ohman, Carl Arne*, lakitieteen lisensiaatti; sekä

Sinkkonen, Yrjö, maanviljelijä, hänen varamiehensä *Kulo, Kustaa Ludvig*, huoltopäällikkö.

Helsingissä 16 päivänä maaliskuuta 1960.

KUSTI ESKOLA

Väinö Tanner
T. A. Wiherheimo
Arvo Korsimo
J. O. Söderhjelm

Aimo Aaltonen
Onni Peltonen
Yrjö Murto
Olli J. Uoti

Pertti Tammivuori

1995-06-27

KIRJASTO